

Viatjar a l'oest dels Estats Units significa visitar un territori on cada moment quedarem sorpresos pel paisatge, per les ciutats, pels ocells, pels deserts, pels parcs nacionals,...Per tot!; i això que juntament amb Nova York, són dos llocs en els quals, gràcies al cinema, tot ens resultarà familiar, i la frase: "és com a les pelis..." la repetirem un dia rere l'altre.

El vol Madrid - Los Angeles són 12 hores, que pensava aprofitar per decidir com seria el viatge. A triar entre les dues opcions: un viatge ornitològic, sense massa quilòmetres i moltes hores d'observació, sempre prop del Pacífic, i l'altra opció era un viatge per bona part del Far West, de l'Oest, amb molts quilòmetres i menys "birding".

Les dues opcions eren igual d'atractives i davant el dubte, la solució va ser no decidir res, així que la primera tarda la vaig passar a les platges de Santa Mònica, veient així els primers ocells marins, fent els primers *bimbos* i fotografiant les primeres gavines de Hermann (*Larus heermanni*), per a mi una de les gavines més guapes que conec.

Al final va guanyar l'opció més viatgera, recórrer el Far West com si fos una "*road movie*", arribar a les Rocalloses, les Rocky Mountains, fer moltes milles; tot això sense oblidar els ocells que seguien essent el principal objectiu del viatge, tot i que compartit amb jornades llarguíssimes creuant deserts i parcs nacionals, possiblement els més espectaculars dels Estats Units.

Far West

Per Josep Manchado

Gavina de Heermann, *Larus heermanni*.

Així va quedar un viatge mixt. Per un costat la travessa dels grans deserts dels USA: Mojave, Sonora, Colorado i Utah on hi ha molts parcs i reserves naturals i nacionals, mines d'or, pobles fantasmes, dunes d'arena gegants i tants d'elements que li donen una espectacularitat que impressiona i, a vegades, quasi fa por; per un altre, observació i cerca d'ocells, que allà, tractant-se del *neàrtic*, fins a quasi un 90% dels que es poden observar són diferents dels ocells europeus.

Des del punt de vista geogràfic, la idea era visitar alguns dels parcs nacionals més famosos del món com Yosemite, Grand Canyon, Vall de la Mort, Mojave, Joshua Tree, Vermillion Cliffs i les Rocky Mountains i alguns parcs d'Utah, en els quals es troben molts hàbitats diferents on poder veure aus: des de la costa del Pacífic, fins als passos de muntanya a les Rocalloses, a 3.500 m d'altura, passant pels deserts més càlids de la Terra i els boscos amb els arbres més alts del món; sense dubtes el *Far West* és una terra de màxims, d'extrems.

California vs Far West

Operativament, el viatge es pot dividir en dues parts molt definides i diferents, per un costat Califòrnia, amb una extensió per Nevada i Arizona, fins a Las Vegas i el Parc Nacional del Grand Canyon. És un territori ple de parcs nacionals, atraccions, llocs d'interès i, malgrat la immensitat dels deserts i la solitud que es viu a molts moments, és un territori preparat per al turisme i per rebre visitants, i a qualsevol lloc que aturem hi ha vehicles de lloguer, europeus, japonesos, gent de vacances... Però només deixar enrere Williams, la Ruta 66 i el Grand Canyon, l'ambient canvia de sobte: molts menys turistes, molts pocs europeus o japonesos, menys cotxes, i excepte a algun lloc concret com pistes d'esquí a les Rocalloses, el Monument Valley o el 4 Corners Indian Park, la sensació és la de trobar-nos a l'autèntic Far West, el de veritat, no el comercial i turístic més proper a la costa, sinó un altre més autèntic, més dur, una Amèrica molt més profunda que Califòrnia.

De fet, una sensació realment curiosa, va ser quan de tornada, després de travessar els increïbles, altiplans i

solitaris deserts d'Utah i Nevada (desgraciadament portàvem molt retard i no vàrem poder parar a cap dels parcs d'Utah, que queden pendents per a un altre viatge), quan vàrem tornar a creuar la frontera de Califòrnia i apareixen els típics cartells de benvinguda, la sensació, acompanyada d'un somriure i una bufada d'aire, va ser: "Altre cop a casa..." I és que per a un europeu, Califòrnia és molt més "friendly", més amigable, més propera a la nostra forma de veure i viure les coses.

Els quatre més buscats

Tot i la intenció genèrica d'observar els ocells de l'oest dels USA, al llarg del viatge volíem aconseguir localitzar quatre espècies que eren un poc el "target" o *leit motiv* per anar a determinades zones i "perdre" hores i hores al lloc. Aquest va ser sense dubtes el gran dilema a molts moments del viatge: aguantar a un lloc intentant veure un au, o continuar la ruta, tirar endavant fent quilòmetres, en un viatge que va acabar tenint 8.000 kms!!.. Quan portes 4, 6, 8 hores cercant un ocell (com va

passar amb el còndor de Califòrnia) i saps que si deixes la zona, ja no el podràs veure, però al mateix temps saps que cada hora que passis allà, parat, significa que hauràs d'esborrar un lloc de la llista (un parc o monument nacional, una maresma, un barranc)... Has de triar entre buscar o marxar, i aquesta va ser la pitjor sensació del viatge, el dubte permanent entre quedar una mica més o seguir camí.

Els 4 ocells que per si mateixos "justificaven" el viatge eren el correcamins *Geococcyx californianus*, el còndor de Califòrnia *Gymnogyps californianus*, l'aligot negre *Buteo albonotatus* i el picot negre americà *Hylatomus pileatus*. La sort va ser diversa, i el darrer és l'únic aucell que no vàrem veure. Els dos primers ens hi va costar moltes hores d'espera i cerca, i l'aligot negre sí va ser fàcil de trobar, i tots tres ens varen oferir molt bones observacions, durant bastant temps.

Desert de Mojave

Mojave va ser el primer desert del viatge, el qual pràcticament comença a les portes de l'enorme àrea urbana de Los Àngeles, (la seva àrea metropolita-

na ocupa una superfície com 6 vegades Mallorca) i és d'una sequedat extrema, tot i que al mateix hi ha grans zones de reguiu, aprofitant aigües soterrànies o que provenen del riu Colorado.

A aquest primer desert trobarem zones com el Parc Nacional de Joshua Tree, la reserva de Mojave i el Parc Nacional de Death Valley del que parlarem després; també trobarem els primers motels, tot i que per desgràcia els motels de tota la vida, amb la seva forma en U, la piscina al mig i un aparcament davant de cada porta, estan desapareixent, probablement víctimes de les cadenes hoteleres, Internet i Booking.

El desert ens oferirà l'oportunitat de veure i fotografiar de ben a prop el corb americà *Corvus brachyrhynchos*, habitual a l'entorn dels pobles i zones humanitzades on poden arribar a formar grans i cridaneres concentracions. A les zones de reguius, un dels ocells més interessants que podem trobar és l'oriol de Bullock, *Icterus bullockii*, però sense dubtes el gran objectiu d'aquests dies al Mojave era trobar al "Correcamins", si!, no el que fugia permanentment del coiote usant explosius de la marca ACME, sinó el correcamins *Geococcyx californianus*, que viu als deserts de l'oest de Nord-Amèrica.

La millor forma de localitzar i veure un correcamins és al voltant de petits pobles com Baker, Barstow, Shoshone, ja que s'acosten per a alimentar-se a aquestes zones on hi ha més menjar que al pur desert. Coneixent pel cinema com és la perifèria dels pobles americans, ja podeu imaginar que no és gens fàcil passar unes hores, bé a peu o bé dins el cotxe, trescant pels "carrers" dels límits urbans d'aquests llocs: caravanes, infra-habitatges, gent de frontera, ...que et mira amb mala cara per segon cop que veu un estrany amb prismàtics que passa lentament mirant no se sap què...

Dos cops els hi vaig haver de dir "I am looking for roadrunners" i, imagino per la seva cara de sorpresa, que varen entendre que un "friki" així no podia cercar altra cosa més que ocells, i no representava cap tipus de "perill", mentre només enfoqués amb els prismàtics cap als matolls!. Finalment va aparèixer un correcamins fent-me fer un bot enorme. Amb *jizz* de sebelli, portava al bec un ocell mort i en cap moment vaig poder acostar-me, ni dintre del cotxe, a una distància inferior als 100 m, fugint sempre corrent, sense volar, ni quan el vaig perdre de vista entre els matolls.

Correcamins, *Geococcyx californianus*.

Death Valley N.P.: Una calor brutal

Parlar del Parc Nacional Death Valley és parlar d'extrems, tot allà és extrem, des dels - 85 mts sota el nivell de la mar, fins als 57° de temperatura màxima assolida, els 50 litres anuals de pluja, l'aridesa màxima dels fons de sal o els 3.366 m de Telescope Peak, just sobre el fons de sal i tot rodejat de muntanyes minerals de colors impossibles. Durant la visita la temperatura va arribar a 53,3º, què tot i no ser de rècord va ser suficient perquè les llaunes de Coca-cola que estaven al maleter, fora de la zona refrigerada del cotxe, esclatessin.

Aquesta temperatura fa que els ocells no puguin ni volar. Es concentren als pocs llocs on hi ha una mica d'aigua i vegetació i allà resten astorats en terra, bec obert i sense fugir, deixant que t'acostis i quasi els puguis tocar. Com a anècdota dir que la majoria de fotos d'aquell dia estan malament perquè la temperatura va alterar els sensors de la càmera i cap d'elles té un mínim de qualitat. Malgrat les brutals condicions de l'interior de la Vall de la Mort, anar a l'oest i no visitar aquest lloc seria una errada irreparable.

Grand Canyon N.P.: Un lloc on les paraules no basten

Intentar descriure el Gran Canyó és impossible, no hi ha paraules per ni tan sols acostar-te al que és aquell món: 20 kms entre les dues voreres, 1.500 m de fondària, més de 600 kms de longitud, tot és absurd, tan absurd com que el riu Colorado, que està allà baix, no rep ni l'aigua que cau a mig metre del tall, que corre cap a l'exterior en lloc de caure cap al riu.

Al costat sud una carretera circula prop del tallat durant 40 kms dintre del parc nacional, amb continus miradors. Els boscos, els tallats, estan plens d'ocells i a un d'aquests miradors vàrem tenir la sort de trobar un dels objectius del viatge: un aligot negre pujava des del fons de l'infinit barranc, generant dubtes sobre si era un voltor, I finalment quan va arribar a la nostra altura ho varen confirmar, un aligot negre, preciós, majestuós, agraït, fent una sèrie de passades fins que tothom el va poder fotografiar, i després va marxar cap al fons un altra vegada. Sense buscar-ho massa havia aparegut un dels més buscats, l'aligot negre!

També la zona del riu Colorado és

un bon lloc per veure el colí de Gambel *Callipepla gambelii*, molt semblant al colí de Califòrnia, però molt més escàs i molt més estilitzat i elegant, amb el serrell ben alçat sobre el seu front, i per veure també els "tanager" *Piranga ludoviciana*, petits i preciosos.

Vermellion Cliffs / Navajo Bridge

Quan a un viatge estàs a llocs com els que surten aquí, es fa difícil contestar quan et pregunten "què és el que més et va impressionar?". Jo no tindria dubtes: Navajo Bridge i la zona de Vermellion Cliffs. Es tracta del darrer lloc on es pot creuar el riu Colorado, abans que durant 850 kms el riu s'endinsi entre barrancs formant el Grand Canyon. A Navajo Bridge hi ha dos espectaculars ponts de ferro que uneixen les dues voreres, a uns 140 m. sobre el riu, que ja no es podrà tornar a creuar fins a la presa Hoover, ja a Nevada.

Què fa que aquest lloc sigui tan especial? Per a mi, com a geògraf, el que passa allà és simplement impossible d'explicar: cap al sud la planura puja, la carretera puja, tu puges, però el riu Colorado baixa. Per descomptat sé que hi ha explicacions geològiques,

Colí de Gambel, *Callipepla gambelii*.

Aligot negre, *Buteo albonotatus*.

Piranga ludoviciana.

però quan el veus, quan estàs allà, la percepció només és una: que estàs davant una situació impossible, el riu va contra el pendent de la planura durant molts de quilòmetres.

A Vermillion Cliffs vaig viure en primera persona l'enorme dificultat que té a vegades l'observació d'ocells, intentant trobar un dels objectius del viatge, el còndor de Califòrnia que té a la zona el seu principal nucli de reproducció des que va ser reintroduït als USA. Varen ser moltes les hores d'espera, al desert, amb vent i arena, esperant-li a la zona de *hacking* i cria, creuant el massís muntanyós per camins de terra, sense sort.

Es suposava que, dels 4 objectius, era el més fàcil de veure, i arribava al motel derrotat, demanant les claus, amb arena fins als ulls, i davant la mirada curiosa del responsable, vaig dir que venia de buscar el còndor durant tot el dia. Vaig quedar de pedra quan va dir: "oh! Però si n'hi ha uns quants que dormen al pont de ferro..."

Broma o no, de cop res importava i vaig sortir cap al Navajo Bridge abans que fos fosc, i allà, a l'estructura de ferro

hi havia un còndor preparant-se per a passar la nit, de fet allà seguia l'endemà al matí, quan vaig poder fer-li alguna foto amb una mica de bona llum.

Les Rocalloses, el Continental Divide

Les Rocky Mountains, les Rocalloses, és una gran serralada amb característiques molt especials, ja que està rodejada de grans altiplans i valls amples, el que fa que les carreteres, en algun cas autopistes, pugin fins a més de 3.500 m, com els 3.687 m de l'Independence Pass i els 3.309 m del Wolf Creek Pass, els dos colls de muntanya que vaig creuar. Els dos passos, com molts d'altres, són el que els americans diuen *Continental Divide*, la divisòria d'aigües entre l'Atlàntic i el Pacífic, transportades bé pel riu Mississipi o bé pel Colorado. Com a ocell més destacat d'aquestes altures superiors als 3.600 m, em va agradar molt el gorrió de corona blanca *Zonotrichia leucophrys*, vist quasi als 3.800 m d'altura.

Entre dues serralades de les Rocalloses em vaig trobar amb una de

les grans sorpreses del viatge: la gran planura d'inundació de Saguache, una enorme plana de més de 4.000 km² amb una quantitat d'ocells increïble. Va ser una de les majors troballes i un lloc que, lluny de tots els centres turístics, ofereix una tranquil·litat molt gran.

Entre els ocells observats a la zona, moltes aus limícoles i ànneres, però destacaria l'arpella pàl·lida americana *Circus hudsonius*, l'aligot de Swainson *Buteo swainsoni*, el passaforadi dels pantans *Cistothorus palustris*, l'ibis de cara blanca *Plegadis chihi*, i especialment dues "mèrleres", cridaneres i de colors: la mèrlera ala-roja *Agelaius phoeniceus*, i la mèrlera de cap groc *Xanthocephalus xanthocephalus*. Aquesta darrera realment espectacular, tant pel seu cap, pit i clatell grocs, com pel seu potent cant que emet posat a la branca més visible dels matolls.

Utah i el nord de Nevada

Ja hem dit que parlar del Far West és parlar de solitud, grans espais, centenars de quilòmetres sense pobles ni arbres, però a Utah tot això es mul-

Còndor de Califòrnia, *Gymnogyps californianus*.

Mèrlera ala-roja, *Agelaius phoeniceus*.

tiplica. Fora de les poques ciutats que hi ha, pots passar hores creuant l'altiplà desert, sempre per sobre dels 1.500 m d'altura, sense trobar més que algunes àrees de descans, igualment desertes.

A Utah es troben alguns dels més espectaculars parcs naturals del món, amb paisatges impossibles, amb colors irreals, amb formes surrealistes, i formaven bona part dels objectius del viatge, però desgraciadament a les Rocalloses ens vàrem adonar que no hi havia temps més que per tornar ràpidament cap a Los Ángeles si volíem arribar a temps a l'avió de tornada.

Així i tot, encara que sigui creuant els deserts d'Utah i Great Basin (Utah i Nevada) en cotxe i sense parar, és una experiència única. Allà vàrem tenir l'oportunitat de viure una tempesta d'aquelles que posen els pèls de punta, recórrer la conca de San Rafael Swell on ens sentirem com petites formigues, veure una àguila daurada *Aquila chrysaetos* aixecar-se de l'autopista i posar-se a unes roques 100 m més enllà, descobrir una carretera anomenada "Extraterrestrial Road" que al llarg dels seus 200 kms ens fa passar per la famosa "Area 51", i per Rachel, on observant l'immensa solitud de la zona, entens perquè allà es concentren tot tipus de llegendes.

Yosemite N.P.: La saturació que pot acabar amb el paradís

A Yosemite hi havia estat feia 10 anys i el canvi és dramàtic. Allà estan els mateixos elements: la vall, els rius, les cascades, el Capitan, el Half Dome, les glaceres, els paisatges de calendari, però a part d'això res és igual: milers i milers de cotxes, embossos, gent, carreteres desdoblades, caos, hores aturat perquè tot està col·lapsat, autobusos llançadora, zones d'acampada, aparcaments i el pensament continu de què passaria si aquells boscos es cremen, amb aquell caos de milers de cotxes que quedarien atrapats.

Sense dubte, si no us sobra el temps, esborreu Yosemite de la llista, és un lloc meravellós, però un exemple de com la saturació pot destruir un lloc únic. A Yosemite és fa palès que #SenseLimitsNoHihaFutur.

El Pacífic: la sorpresa final

Pel darrer dia va quedar recórrer el litoral del Pacífic, entre l'àrea de San Francisco i Los Ángeles, una impressionant carretera panoràmica, la N-1 que

discorre de nord a sud durant centenars de quilòmetres entre la mar i les abruptes muntanyes de la serralada de los Padres, en una espècie de cornisa d'Estellencs que s'estén durant més de 400 kms amb alguns punts realment espectaculars. Els paisatges increïbles es van succeint continuament i, tot i que no és un lloc molt bo per a ocells, la carretera passa per valls que pugen cap a les muntanyes de los Padres, on tindriem una darrera oportunitat per veure el còndor de Califòrnia ja que, a aquestes muntanyes es troba l'altre nucli reproductor d'aquesta espècie.

El que és segur que veurem a la zona del far de Piedras Blancas són elefants marins *Mirounga leonina*, dotzenes, centenars d'ells, que es concentren a la zona per a descansar-hi. Hi ha camins per poder caminar al seu costat, i hi ha moments que podem tenir els elefants marins a pocs metres. Segur que la zona ens farà estar molta estona aturats gaudint de l'espectacle d'enormes mascles barallant-se, joves, femelles, tot un espectacle.

Als ports podrem veure diversos tipus de llambritges. A una filera de boies vàrem poder observar juntes 3 llambritges del Pacífic: la llambritja de Forster *Sterna forsteri*, la llambritja elegant *Thalasseus elegans* i la llambritja menu-

Llambríja elegant, *Thalasseus elegans*.

Elefants marins, *Mirounga lionina*.

da americana *Sternula antillarum*, juntament amb una parella d'ànners negres de front blanc *Melanitta perspicillata*, amb el mascle realment espectacular.

La gran sorpresa del viatge, la vaig tenir abans d'entrar a la zona de la seralada de los Padres, a una curta visita a la zona humida costanera del WildLife Refuge de Moss Landing, quan cercant el picaplatges blanc *Charadrius nivosus* em vaig trobar amb una colònia de cria de pingdai colomí *Cepphus columba*, situada baix del pont de la carretera nacional que passa la desembocadura de la zona humida. Allà, a pocs metres, crien un bon nombre de parelles de pingdais colomí que entren i surten continuament i que em varen oferir el dur espectacle d'atacar sense parar a un colom que havia caigut a la mar, fins que el varen ofegar.

Consideracions i consells finals

Per acabar, unes consideracions o recomanacions. Primer de tot, un consell d'obligat compliment és no sortir-se mai de la norma, ni per aparcar, ni per la velocitat, ni per res, allà la policia està activa cada minut del seu torn, i en 15 dies de viatge em vaig trobar 3 cops mostrant documentació i donant expli-

cacions, quan a Europa pots passar-te la vida sense que un policia et demani que fas allà parat.

Lligat a l'anterior, cal recordar que a USA i especialment a l'oest, quan posa "privat" és privat, vol dir que ja sigui un camí, un prat o un hort, no boteu una tanca, no entreu a un camí privat ni que sigui per donar la volta al cotxe, et pots trobar amb qualsevol sorpresa desagradable, ja que els propietaris no es que portin armes petites i amagades, sinó que els pots veure passar sobre un quad just al teu costat amb un rifle de canó més ample que el teu telescopi.

La tercera qüestió és que, malgrat el que pugui semblar, passar 2 setmanes a Califòrnia no és car (sempre que no es passi massa temps a les ciutats, que sempre són cares) ans al contrari, és bastant barat a l'interior. Als deserts es pot dormir en motels i hotels de poble bastant econòmics, i dinar i menjar, encara més: mexicans, burgers, italians, fast-food, coberts de plàstic, realment barats... Això sí, no és un viatge per a gent que cerqui bona taula, però té el gran avantatge que és molt barat. Igual passa amb la benzina, quasi la meitat que a Espanya, i el lloguer del cotxe. En definitiva que pot sortir més barat que passar els mateixos dies a Espanya o reste d'Europa.

Una darrera consideració és que, sense sortir de Califòrnia, es pot fer una ruta fantàstica on podrem visitar alguns dels parcs nacionals mítics que tots coneixem, una enorme varietat d'ocells i tot això sense sortir d'un territori molt preparat per rebre turistes i europeus, on no ens sentirem especialment estranys. •